

Begeleiding van intake tot schakelen

**ISK Ter Apel
2025-2026**

1	Inleiding	2
1.1	ISK-leerlingen	2
1.2	Wat voor school willen we zijn?	2
1.3	Dynamiek in Ter Apel	2
1.4	Pittige opgaven	3
1.5	Uitgangspunten ISK Ter Apel	3
2	Aanmelding van nieuwe leerlingen	4
2.1	Onderwijs op maat	5
2.1.1	Indeling klassen	5
2.1.2	Schakelgroep	5
2.1.3	Extra hulp schakelleerlingen naar de hoofdlocatie	6
2.1.4	Orthopedagoog	6
2.1.5	Fatima-traject	6
2.2	Overige vakken	7
2.2.1	Leerroutes NT2	7
2.2.2	Rekenen/wiskunde	8
2.2.3	Schakelen bij Rekenen en wiskunde	8
2.2.4	Engels	8
2.2.5	Maatschappijleer en burgerschap	8
2.2.6	LO ISK Ter Apel	9
2.2.7	Zwemmen	9
2.2.8	Sterlessen	10
3	Buitenschoolse activiteiten	10
4	Bronnen	11
5	Bijlage	12

1 Inleiding

De ISK Ter Apel maakt deel uit van de Regionale Scholengemeenschap in Ter Apel, maar is gevestigd op een externe locatie binnen de dorpsgrens van Ter Apel. Voor sporten en zwemmen maken we gebruik van het plaatselijke zwembad en van de plaatselijke sporthal en sportvelden. Deze liggen allemaal op loop- of fietsafstand.

1.1 ISK-leerlingen

De ISK Ter Apel biedt onderwijs aan leerlingen van 12 – 18 jaar, die nieuw zijn in Nederland. Onze leerlingen zijn overwegend afkomstig van het AZC Ter Apel en AZC Musselkanaal. Ook leerlingen met een verblijfsvergunning die woonachtig zijn in de regio bezoeken de ISK.

De continu wisselende samenstelling van lesgroepen vraagt bijzondere vaardigheden en vak kennis van met name het docententeam. De gemiddelde maandelijkse bezetting varieert tussen de 70 en 80 leerlingen. Op jaarbasis praten we over tussen de 200 en 300 leerlingen die de school bezoeken of bezocht hebben.

1.2 Wat voor school willen we zijn?

We zijn vooral een school waar:

- we leerplichtige nieuwkomers een veilige en plezierige leeromgeving bieden,
- we zo goed mogelijk onderwijs op maat verzorgen,
- we leerlingen willen voorbereiden op het volgen van een reguliere vorm van onderwijs binnen het Nederlandse onderwijsbestel,
- we leerlingen uit verschillende cultuurgebieden samen laten leren en leren samenwerken, waarbij het tonen van begrip en respect voor het individu voorop staat.

Sleutelwoorden voor ons zijn **regelmaat, structuur, gedegen**, maar ook **respect, sociaal en gevoelig**.

1.3 Dynamiek in Ter Apel

In Ter Apel is het een komen en gaan van vluchtelingen. De afdeling Anderstaligen (ISK - locatie Westermarke) onderdeel van de RSG Ter Apel, vmbo-mavo-havo-vwo, verzorgt al vanaf begin deze eeuw EOA- onderwijs (Eerste opvang anderstaligen) aan kinderen tussen de 12 en 18 jaar. Eerder kwamen onze leerlingen alleen van het AZC Ter Apel, maar nu komt een groot deel van onze populatie van het AZC Musselkanaal. De in- en uitstroom in de verschillende AZC's zorgt voor een sterk vergrote, maar ook sterk wisselende, instroom. Instroom van statushouders met een woning betekent daarentegen meer stabiliteit in de lesgroepen.

Het aantal nationaliteiten, vanaf het opstarten van ISK-onderwijs in Ter Apel, staat op dit moment op vierenzeventig (74). De dominantie van één land van herkomst is afgenomen, hoewel het Midden-Oosten nog steeds een meerderheid vormt.

1.4 Pittige opgaven

De verscheidenheid in leerlingen, onderwijsniveau en cultuur stelt een onderwijsorganisatie voor een behoorlijke opgave, onder meer:

- lesgroepen variëren naar omvang/samenstelling enorm binnen een schooljaar, zelfs binnen schoolweken.
- wat betreft onderwijsrijping en –niveau zijn de verschillen enorm: analfabeten en pré-academici ontmoeten elkaar bij aanvang van het ISK-traject, oftewel het EOA-traject.
- hoe daar adequate lessentabellen c.q. leerplannen voor in te richten?
- omgaan met culturele verschillen en sociaal-emotionele problematiek, die we overal tegenkomen.

Dit betekent dat collega's die bij ons werken:

- extreem flexibel en stressbestendig moeten zijn;
- van meerdere markten thuis moeten zijn; breed opgeleid, bij voorkeur bevoegd zijn voor twee vakgebieden;
- uitermate enthousiast en leerling betrokken moeten zijn;
- een hoge administratieve werkdruk ervaren;
- overwegend op basis van een tijdelijke aanstelling werkzaam zijn.

Door een coach te koppelen aan de nieuwe docent proberen we vanuit de organisatie de nieuwe docenten zo goed mogelijk te begeleiden. Doordat ons team relatief klein is, zijn de lijnen kort en is ieder bereid de ander te helpen. Voor NT2 (Nederlands als tweede taal) maken we waar mogelijk gebruik van NT2 gecertificeerde docenten of een docent die de opleiding NT2 volgt of bereid is te volgen.

Ons programma is erop gericht om elke leerling zo snel mogelijk te laten doorstromen naar passend Nederlands onderwijs. Dat kan vmbo, havo, vwo, mbo, praktijkonderwijs of een leerwerktraject zijn, op verschillende niveaus en in diverse leerjaren. Er wordt, waar mogelijk, gebruik gemaakt van de voorzieningen van de vmbo-afdeling op de hoofdlocatie. Daarnaast is het voor ons belangrijk dat de leerlingen vaardigheden, kennis en inzichten opdoen, die onmisbaar zijn om goed te functioneren binnen een vervolgopleiding en in de Nederlandse maatschappij.

1.5 Uitgangspunten van de ISK Ter Apel:

ISK Ter Apel – de sleutel naar de toekomst, waar die op deze wereld ook mag zijn.

- wij bieden leerplichtige nieuwkomers een veilige en plezierige leeromgeving
- wij verzorgen zo goed mogelijk onderwijs op maat
- wij bereiden anderstalige leerlingen voor op het volgen van regulier onderwijs
- wij laten leerlingen uit verschillende cultuurgebieden samen leren en werken
- het tonen van begrip en respect voor afkomst en hoedanigheid van elk individu staat voorop.

2 Aanmelding van nieuwe leerlingen

Alle nieuwe leerlingen die onderwijs gaan volgen op de afdeling Anderstaligen worden, in samenspraak met bovenal het COA, eerst uitgenodigd voor een intake sessie.

De intake bestaat uit:

- het invullen van het aanmeldformulier met de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers, met daarin relevante informatie over en achtergrondgegevens van de leerling. Deze intake sessie wordt geleid door een *DEP (Didactisch educatief professional)*.
- het maken van twee instaptoetsen door de leerling. Eén voor rekenen en één voor taal. Aan de hand van deze instaptoetsen wordt het startniveau van de leerling bepaald, zodat hij/zij geplaatst kan worden in een passende groep.

Als bij de intake of na plaatsing duidelijk wordt dat de ISK niet kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling, zoeken we naar een onderwijsinstelling die past bij de leerling. *(bijlage 1)*

Dit altijd in nauw overleg met de ouders.

Het niet kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoefte is bijvoorbeeld het geval als:

- er sprake is van beperkte cognitieve capaciteiten ($IQ < 70$)
- er al een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs voor de leerling is afgegeven
- er voorzieningen nodig zijn, waarover de ISK niet beschikt
- de leerling de veiligheid van zichzelf, andere leerlingen of medewerkers in gevaar zou kunnen brengen.

Veelal zijn er geen of weinig gegevens van leerlingen bekend v.w.b. cognitieve mogelijkheden.

Oorzaak hiervan is dat leerlingen weinig of geen onderwijs in het land van herkomst hebben gevolgd, maar ook het veelvuldig wisselen van school. Hierdoor is er weinig bekend over de beschermende en belemmerende factoren.

Leerlingen van 12 – 18 jaar worden in principe aangenomen op onze school. Ook als een 18+ leerling al is gestart op een *ISK* elders in Nederland. Is er sprake van een nieuwkomer 18+ dan gaan we niet over tot plaatsing op onze locatie. Ook nemen we op dit moment geen *COL*-leerlingen aan, dit in verband met het zeer kortdurende verblijf op het AZC.

2.1 Onderwijs op maat

Iedere leerling krijgt bij ons onderwijs op maat, maar het leren van de Nederlandse taal staat bovenaan. Daarnaast is reken- en wiskundeonderwijs van groot belang. De schakelgroepen worden voorbereid op het vervolgonderwijs en daar horen Burgerschap en Engels ook bij. Heeft een leerling een laag uitstroomprofiel, dan bieden wij (in samenwerking met de RSG hoofdlocatie) een praktijkstage aan, waarbij het praktisch gedeelte gevolgd wordt op de hoofdlocatie en het theoretisch deel met extra hulp op de ISK wordt doorgewerkt. Ook nemen deze leerlingen deel aan een stage van twee weken bij een bedrijf.

Bij een hoog uitstroomprofiel wordt extra ingezet op de schakeling naar de hiervoor geschikte scholen. Denk hierbij aan bezoeken van open dagen.

Alle leerlingen, ongeacht niveau, volgen de volgende vakken: NT2, Rekenen, Wiskunde, Science, LO, Crea. Voor schakelgroepen komt Burgerschap en Engels daar nog bij.

Voor starters hebben we een praktijktraject van 2 lesuren per week.

2.1.1 Indeling klassen

Instroomgroep

We hebben twee instroomgroepen, genaamd “Groep A” en “Groep B”.

Aan de hand van de intake worden de leerlingen ingedeeld in één van deze twee groepen.

Groep A: Instroom laag

Groep B: Instroom hoog

Heel enkel is er een uitzondering, bijvoorbeeld als een leerling al langere tijd in Nederland is en al iets Nederlands spreekt. Dan slaat de leerling de instroomgroep over en wordt hij/zij direct in de tussengroep of schakelgroep geplaatst.

Tussengroep

We hebben op dit moment twee tussengroepen, genaamd “Groep C” en “groep D”.

Als de leerling klaar is in de instroomgroep, dan wordt hij/zij verplaatst naar één van de tussengroepen afhankelijk van het niveau van de leerling. Hierbij is het niveau van C iets lager dan dat van D.

2.1.2 Schakelen

We hebben twee schakelgroepen, genaamd “Groep F” en “Groep G”.

De leerling komt in één van deze twee groepen als hij/zij toe is om het schakelprogramma voldoende af te ronden.

Groep F: Uitstroom VO onderbouw Basis en MBO (Entree)

Groep G: Uitstroom VO onderbouw MAVO/HAVO/VWO, VAVO, MBO niveau 2, 3, 4

Uitstroom VO Basis/kader en MBO/schakeljaar

De leerlingen werken tijdens het blokkur grotendeels zelfstandig, om op eigen niveau en tempo toe te werken om minimaal A1 (MBO Entree) of A2 (VO regulier/ MBO 2,3 of 4/Schakeljaar) te halen op de NT2 TOA-toetsen van Bureau Ice. Tijdens het zelfstandig werken, is er veel tijd voor individuele instructie en hulp. Ze worden voorbereid op het Nederlandse schoolsysteem.

Uitstroom Voortgezet Onderwijs bovenbouw

Als binnen de eerste drie maanden van haar/zijn start op de ISK blijkt dat een leerling van de instroomgroep 15 jaar en ouder de capaciteiten heeft om versneld geschakeld te worden naar het reguliere onderwijs, neemt de desbetreffende docent bij de leerling de volgende TOA (Toets Ontwikkeling en Advies) -toetsen af : lezen, luisteren en schrijven. Indien de uitslag op deze onderdelen A2 en voor schrijven A1 laat zien, volgt er een test voor rekenen, wiskunde en Engels. Daarna wordt nog een IQ-test afgenomen (SON) door onze orthopedagoog.

Indien de leerling op al deze testen voldoende scoort, neemt de docent contact op met desbetreffende teamleider havo/vwo RSG Ter Apel of andere VO school.

Mocht blijken dat de leerling inderdaad over voldoende capaciteiten beschikt om de overstap te maken, zijn er twee mogelijkheden:

1. de leerling volgt alle lessen op RSG Ter Apel.
2. de leerling volgt lessen behorende bij het profiel van zijn/haar keuze, maar blijft v.w.b. het Nederlands lessen volgen op ISK Ter Apel.

Voor beide situaties volgt een evaluatie in mei.

Daarnaast is er de mogelijkheid om voor bepaalde vakken voortijdig (tussen de voorjaarsvakantie en de zomervakantie) in te stromen op de reguliere school, dit als een soort stage. Zo wennen de leerlingen al enigszins en kunnen ze na de zomervakantie een soepele start maken.

2.1.3 Extra hulp voor schakelleerlingen naar onze hoofdlocatie

Vanaf de start van het nieuwe schooljaar zijn er voor onze schakelleerlingen twee momenten in de week voor extra begeleiding en hulp van een ISK docent. Dit is op de hoofdlocatie, maar ook kan dit zijn op de locatie ISK. De schakeldocent en de mentor hebben een nauw contact over de leerlingen en bijna wekelijks vindt er een terugkoppeling plaats. De leerlingen krijgen in eerste instantie vooral begeleiding in hoe Magister werkt, hoe een rooster gelezen moet worden en daarnaast is er natuurlijk extra vakgebonden hulp, die ook geboden wordt door de schakeldocent van de ISK.

2.1.4 Orthopedagoog

Als er geschakeld wordt naar een VO school, dan is er altijd contact tussen de orthopedagogen van beide scholen.

Als er geschakeld wordt naar onze hoofdlocatie, dan kijken beide orthopedagogen gezamenlijk naar de leerlinggegevens en wordt overlegd wat de beste vervolgstap is voor wat betreft niveau en groep. Er is veelvuldig overleg tussen beide orthopedagogen. Er wordt een document ontwikkeld door hen, waarin het te volgen traject voor schakeling, met daarin de eisen van het VO, goed omschreven wordt.

2.1.5 Fatima-traject

Sinds een aantal jaren hebben we een stage-traject voor leerlingen die nog niet in staat zijn om te schakelen naar het reguliere VO qua niveau en nog te jong zijn voor MBO entree. Het traject bestaat uit het volgen van praktijklessen Zorg en Welzijn of Techniek op onze hoofdlocatie (met BB/KB3) en daarnaast de theorie en zeker de Nederlandse lessen op de ISK. Wij passen ons ISK rooster voor die leerlingen aan aan het praktijkschema van de hoofdlocatie. De leerlingen hebben zo ook de mogelijkheid om in een kleinere en voor hen vertrouwde setting hulp te krijgen bij het theoretisch werk dat bij de praktijklessen hoort, maar ook volgen ze deels het ISK programma. Zo werken we naar een nog betere overstap naar het MBO.

2.2 Overige vakken

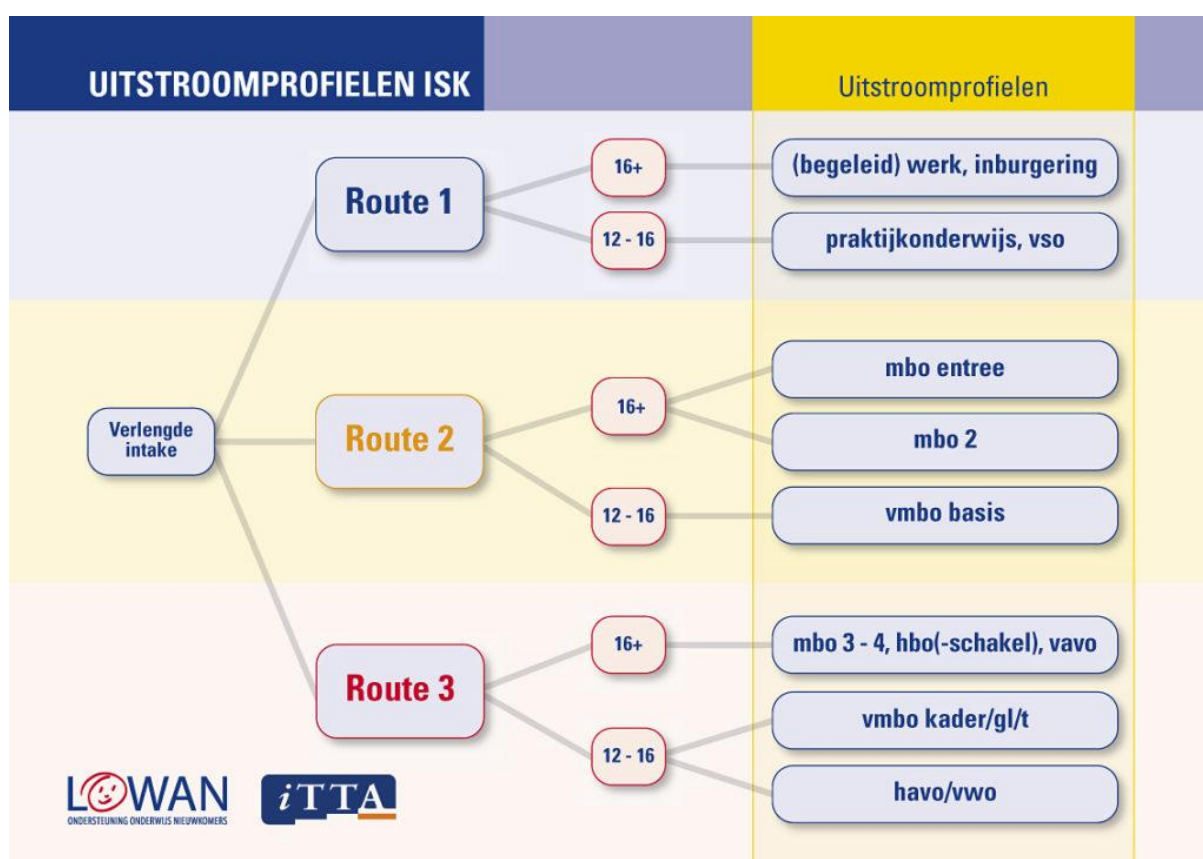
2.2.1 Leerroutes NT2

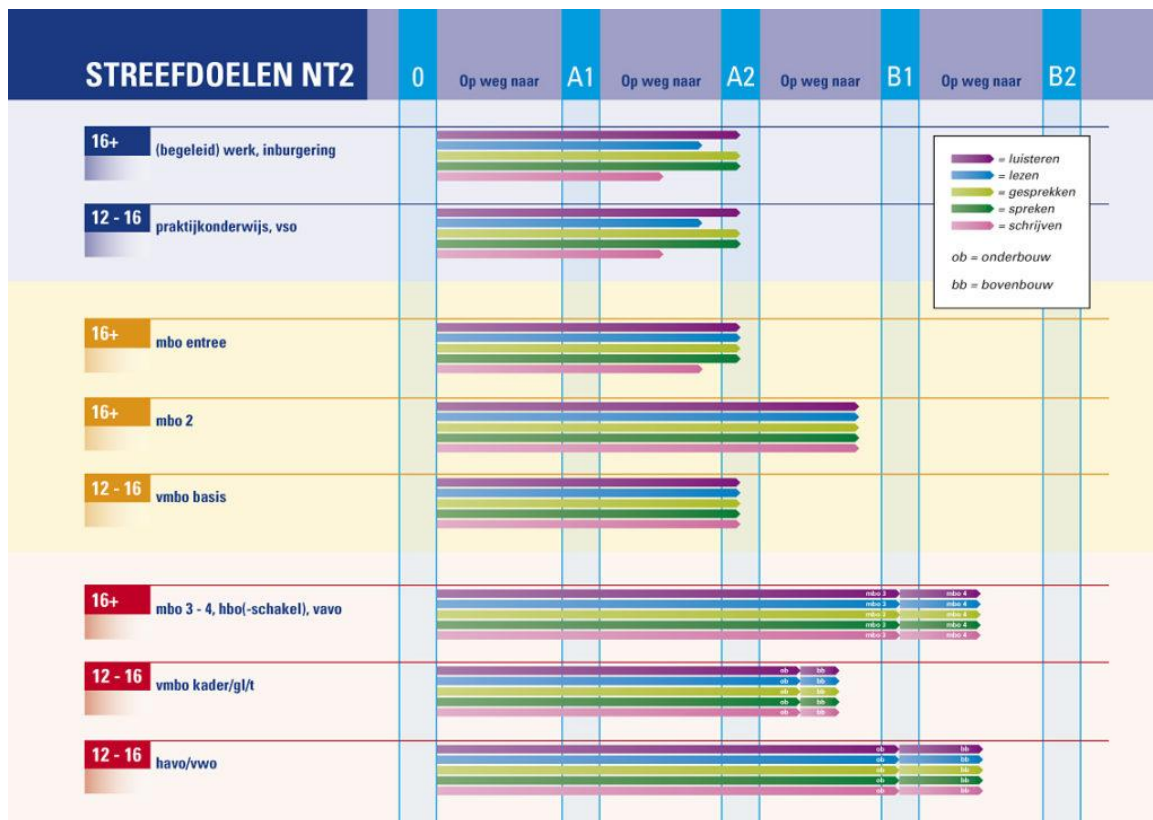
Op de ISK Ter Apel werken wij met de leerroutes van LOWAN. De vaste uitstroomprofielen geven aan wat nodig is om het gewenste eindniveau te behalen.

In afstemming met collega-ISK/EOA scholen en in samenspraak met Lowan, intermediair tussen ISK-scholen en het ministerie van OCW, werken we met leerroutes en leerlijnen. Dit in belang van het kind, maar ook omdat veel van onze leerlingen kort op het AZC verblijven en elders in Nederland weer op een andere ISK terecht komen.

De leerling wordt bij ons geplaatst in een opvanggroep. Na deze eerste fase stroomt de leerling door naar een leerroute, waarbij er altijd op maat gewerkt wordt. Binnen een leerroute zijn er verschillende leerlijnen mogelijk (zie afbeelding Lowan). Het tempo van doorstromen wordt echter noodgedwongen vaak bepaald door de wekelijkse in- en uitstroom in de diverse lesgroepen. De eindfase wordt gevormd door de schakelgroepen naar een vorm van (regulier) voortgezet onderwijs.

Er is maar een kleine groep leerlingen die daar op onze schoollocatie aan toe komt. Immers, AZC's hebben als hoofddoel tijdelijke opvang en dat betekent dat de doorstroming van leerlingen binnen onze locatie enorm is.

2.2.2 Rekenen/wiskunde

Alle leerlingen die binnenkomen maken de intake toets. Met deze toets wordt het rekenniveau van de leerling bepaald, deze toets wordt 4 keer per jaar herhaald om vorderingen te monitoren en eventueel stof te herhalen. Elke leerling krijgt vervolgens rekenen/wiskunde op eigen niveau. Als hoofdmethode wordt de rekenmethode 'Sommenfabriek' gebruikt aangevuld met online lesmateriaal zoals 'Rendierhof oefensite', 'Tafeldiploma.nl', 'Breuken.nl', 'Redactiesommen.nl'. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de rekenmethode 'Smartrekenen' om leerlingen vertrouwd te maken met redactiesommen. Ook wordt er regelmatig met Scula gewerkt.

Voor wiskunde wordt 'Wiskundetaal voor anderstaligen' gebruikt: Wisk-X voor laag niveau (uitstroom MAVO/VMBO) en Wisk-Y voor gevorderden (uitstroom HAVO/VWO). Vervolgens werken de leerlingen met de methode 'Getal en Ruimte' op hun eigen niveau.

2.2.3 Schakelen bij rekenen/wiskunde

TOA-toetsen worden afgenomen bij leerlingen die 'schakelbaar' zijn om te bepalen of het gewenste niveau (minimaal 1F) behaald is.

Leerlingen die naar een hoger niveau worden geschakeld krijgen vaak een toets vanuit de ontvangende school om het juiste niveau/leerjaar te bepalen. Hierbij wordt natuurlijk ook gekeken naar wat de leerling op de ISK gepresteerd heeft.

2.2.4 Engels

In de uitstroomgroepen krijgen de leerlingen het vak Engels. Er wordt gewerkt met de methode Holmwoods. Hierin werken de leerlingen op hun eigen niveau. Daarnaast wordt er veel gesproken en gepresenteerd. Om aan te sluiten bij de actuele zaken in de maatschappij maken we gebruik van de methode Newswise, hierin worden actuele onderwerpen besproken. Voor schakeling wordt bij de meeste scholen A1 niveau gevraagd. We nemen hiervoor de TOA lees- en luistertoets af en leggen dit naast het niveau waarop gewerkt wordt met Holmwoods.

2.2.5 Maatschappijleer/Burgerschap

In de uitstroomgroepen wordt, aan de hand van VO Methode M, vooral de focus gelegd op thema's als: wie ben ik en wat is mijn plek in de klas, in Nederland, in de wereld. Ook zaken als diversiteit, gendergelijkheid, seksualiteit en normen, waarden en gebruiken (verschillen tussen Nederlandse en eigen cultuur) komen aan bod. Naarmate de leerlingen beter Nederlands kunnen, wordt dit vak ook gecombineerd met allerlei zaken uit de actualiteit. Zo wordt het breder getrokken naar lessen mens, maatschappij, democratie en politiek, geld en verzekeringen en rechten en plichten.

Pesten, uitsluiten, discrimineren, zowel online als in de reële wereld komen aan bod, evenals digitale veiligheid.

2.2.6 LO

De leerlingen van de ISK Ter Apel krijgen iedere week 1 à 2 lessen (blokuren) sport aangeboden. De inhoud van de lessen wordt aangepast aan de groep. Leerlingen uit groep A (nog niet Nederlands sprekend) hebben een andere instructie nodig dan bijvoorbeeld leerlingen uit groep F (vaak verder gevorderd in Nederlandse taal). Tijdens de lessen besteden de docenten LO o.a. aandacht aan plezier, samenwerken, omgaan met winst/verlies en het begrijpen van de Nederlandse taal. Naast dat het voor leerlingen erg gezond is om te bewegen, is het ook een uitlaatklep voor veel leerlingen.

Het vinden van een geschikte sportlocatie levert soms nog wel wat problemen op aangezien de sporthal op het AZC Ter Apel niet gebruikt kan worden in verband met extra opvang voor nieuwkomers. In de zomerperiode sporten de leerlingen op de voetbalvelden van FC Ter Apel'96 en in de winterperiode sporten de leerlingen over het algemeen in een gymzaal. De leerlingen fietsen met leenfietsen van school naar de desbetreffende sportlocatie. Dit gebeurt eerst onder begeleiding van de docent en wanneer de leerlingen de locatie zonder hulp kunnen vinden, fietsen ze zelf of met de klas naar de locatie.

Naast de reguliere sport- en zwemlessen doen de leerlingen regelmatig mee met sportdagen/toernooien of andere sportieve activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan een voetbaltoernooi, sportdag met de RSG of het jaarlijks terugkerende schaatsen in Kardingse.

2.2.7 Zwemles

De leerlingen van ISK Ter Apel krijgen elke week zwemles. Gedurende het hele jaar krijgen ze een lesuur per week zwemles. Het niveau en de inhoud van de lessen wordt afgestemd op de individuele leerling en de groep. Voor nieuwe leerlingen is het doel dat de leerlingen watervrij worden, niet in paniek raken en zichzelf in veiligheid kunnen brengen op het moment dat ze in het water vallen. Voor leerlingen die al wat meer ervaring hebben met zwemmen is het doel om toe te werken naar een zwemdiploma aan het einde van het schooljaar. Tijdens de lessen wordt er onder andere aandacht besteed aan drijven, zwemtechnieken, watertrappen, te water gaan/uit het water komen, onderwater zwemmen en duiken. De zwemlessen zijn gescheiden in jongens- en meisjesgroepen. Van september tot de meivakantie vinden de lessen plaats in het binnenzwembad de Watertrappel in Ter Apel. Vanaf de meivakantie tot de zomervakantie zijn de lessen in het buitenzwembad Moekesgat in Ter Apel. De lessen worden gegeven door de LO docenten van de ISK. Nieuwe leerlingen worden begeleid naar het zwembad door de docent, totdat leerlingen het zelf of met de hulp van klasgenoten kunnen vinden.

Om zich te verplaatsen naar het zwembad kunnen de leerlingen leenfietsen meekrijgen van de conciërge. De leerlingen dienen zelf voor zwemkleding te zorgen. Leerlingen die niet in het bezit zijn van geschikte kleding worden geholpen door docenten van de ISK.

2.2.8 Sterlessen

De Sterles is bij ons een blokuur per maand voor alle groepen. Waar mogelijk wordt dit samen met de hoofdlocatie gedaan.

Leerlingen krijgen binnen dit traject een heel divers aanbod, bijvoorbeeld:

- Techniek
- Koken
- Naaien
- Sport speciaal
- Zorg & Welzijn
- Engelse folklore
- Columbus

Sommige vakgebieden zijn in dit blok meer beroepsgericht. Doen staat hierbij hoog in het vaandel.

3 Buitenschoolse activiteiten

Om onze leerlingen zoveel mogelijk deel uit te laten maken van de Nederlandse samenleving organiseren we veel buitenschoolse activiteiten, die soms ook deels binnenschools plaatsvinden;

- Bezoek aan de plaatselijke bibliotheek.
- Meedoen aan het Ithaka-project, waarbij de leerlingen zelf een filmscript moeten schrijven, rollen moeten verdelen, acteren, filmen, monteren etc. Dit filmproject is speciaal voor nieuwkomers.
- Schoolreis naar een dierenpark of pretpark (onze leerlingen komen daar immers nooit) Vaak proberen we educatief en recreatief zo goed mogelijk te combineren.
- Eens per jaar bezoeken we schaatsbaan Karding, dit in samenwerking met de sportklas van onze hoofdlocatie.
- Sportactiviteiten met onze hoofdlocatie. RSG Run, sportdagen.
- Schakelgroep brengt samen met een groep leerlingen van de hoofdlocatie een bezoek aan Pro Demos en de Tweede Kamer in Den Haag.
- Wij organiseren jaarlijks een BHV dag voor leerlingen.
- Jaarlijks houden we een verkeersdag.
- Wij werken ieder jaar mee aan NL Doet met een groep leerlingen, hierbij wordt vaak snoeiwerk verricht in het bos.
- Jaarlijks houden we een pleinmarkt voor ouders, buurtbewoners en andere belangstellenden. Deze pleinmarkt organiseren we samen met onze leerlingen, waarbij de leerlingen ook actief ingezet worden bij de verkoop, koffie schenken, ijsjes verkopen, suikerspinnen draaien, ouders en belangstellenden ontvangen en rondleiden.
- Bezoek aan de manege in het dorp.
- Mocht het weer het toestaan, dan wordt er 's winters geschaatst op het kanaal of op de plaatselijke ijsbaan.
- Bezoek aan vervolgscholen, te weten: Alfa College Groningen, RSG Ter Apel, Ubbo Emmius Stadskanaal, Noorderpoort College Groningen/Stadskanaal, Drenthe College Emmen.
- Daarnaast bezoeken we PRO Emmen of Stadskanaal als we daar een leerling naar toe schakelen, maar ook het ZML bezoeken wij zo nodig met één van onze leerlingen.

Bronnen:

<https://www.lowan.nl/vo/leerlijnen/>

<https://learning.holmwoods.eu>

<https://www.newswise.nl>

<https://prodemos.nl>

<https://rendierhof.nl>

<https://sula.nl>

<http://sommenfabriek.nl>

Bijlage 1

Model is afkomstig uit ons SOP (School Ondersteunings Profiel van de ISK)

Afkortingen in het model:

OT – Ondersteuningsteam

Handelingsbekwaam = In staat om het aangeboden programma op de ISK te volgen.

